

Naturskoleföreningen

Leka och lära språk ute

Förskoledagen 31/10-16

Dokumentation

Känna i hemlig påse

Ta ett föremål ur den hemliga påsen. Känn på det, beskriv det och gissa vad det är. Förenkla genom att visa de olika föremålen som finns i påsen. Utveckla gärna genom att hämta ett föremål som är likadant – antingen när du bara känt på föremålet i påsen eller när du fått ta upp och titta på det.

Förutom att övningen är en sinnesträning och en språkövning, kan den användas till att dela in barnen i par eller grupper.

Hemlig påse

Plasta in ett antal bilder på naturföremål (foton eller egna tecknade) där barnen tränar olika språkbegrepp t.ex. ord för olika naturföremål och jämförelseord. Förvara dem i ”hemliga påsen”. Låt barnen dra ett kort och sedan utföra uppdraget. OBS! Det är viktigt att barnen har sett och upplevt det som korten visar i verkligheten innan ni gör övningen. Det räcker inte med att de får se en bild. Övningen är till för att befästa det som barnen redan vet. Plasta även in färgkort som ni låter barnen dra ur en påse. Sedan får barnet ta med sig kortet och leta reda på något föremål som har liknade färg. Olika varianter:

- Dra ett kort som alla i gruppen gör, samlas och titta på de olika lösningarna tillsammans, diskutera, dra ett nytt kort. Att alla gör samma kort samtidigt har betydelse när ni jobbar med relativa begrepp t.ex. stor och liten, annars blir begreppet svårt att förstå.
- Dra varsitt kort, göra uppdraget, visa vuxen, byta till nytt kort
- Jobba två och två, göra uppdraget, visa vuxen, dra nytt kort
- Dra ett kort och gå och ställ dig bredvid/framför/bakom föremålet. Denna variant passar bra när det exempelvis handlar om föremål som inte kan eller får flyttas.

Gör gärna nya kort tillsammans med barnen!

Ramen

Kan du gissa mitt motiv?

Dela upp barnen två och två och låt dem få låna en varsin inplastad ram. Barnen får nu leta upp ett motiv i sin ram som de beskriver för sin kompis. Kompisen ska sedan försöka hitta motivet. För att förenkla för de yngsta barnen kan barnet leta upp ett vackert motiv i sin ram som pedagogen tittar i och berättar vad hen ser. En annan idé är att lägga ramen ner på marken på ett motiv som barnet sedan beskriver. Det kom fram ett tips att ha ett större papper med ett mindre ramhåll i som gör att barnen har lättare att fokusera och hitta ett motiv.

Trollkarlens hatt

Börja med att pedagogen är trollkarlen. De övriga står i trollkarlens hatt som är markerad med ett rep. Trollkarlen säger:

Örebro kommun

Kommunstyrelseförvaltningen/
Centralt skolstöd
orebro.se/naturskolan
Instagram: naturskolan

Örebro naturskola
Oljevägen 15, 703 82 Örebro
019-21 68 32, 019-21 68 61
naturskolan@orebro.se

ÖREBRO

- Hokus pokus simsalabim nu förtrollar jag er till grodor! (Det är bra att visa foton på de olika djuren så att de kan titta om de är osäkra på vad det är för djur).
Då förvandlas alla till grodor. Alla rör sig och låter som grodor. Trollkarlen säger t.ex. till dem att hoppa **långt**.
  - Efter en stund säger Trollkarlen:
    - Simsalabum, då förvandlas alla till hatten igen.
  - Fortsätt med en ny uppgift t.ex:
    - Hokus pokus simsalabim Nu förtrollar jag er till **stora** älgar som går med **långa** kliv.
    - Hokus pokus simsalabim Nu förtrollar jag er till harar som hoppar upp och sätter sig **på** en sten osv.
- Så småningom kan barnen få prova att vara trollkarlar.

Vad har hänt här?

Lägg ut olika föremål längs en stig eller i ett område. Låt barnen gå och titta på föremålen, ett i taget och fundera och fantisera på vad som hänt där. På så sett kan barnen tillsammans hitta på en berättelse om vad som hänt. Nu när vi var så pass många och som dessutom inte känner varandra blev det Malin på naturskolan som tänkt ut en berättelse om igelkotten Iris som var så ledsen för att hon tappat bort sin igelkottkompis Igge. Vi hjälptes åt att leta efter honom och hittade honom tillslut i en mössa. Där hade han krupit in för att gå i dvala i vinter. Vi hjälpte honom att hitta ett bättre ställe att tillbringa vintern på, i en hög av kvistar och löv.

Fakta om igelkotten: Igelkottens ämnesomsättning är starkt reducerad under dvalan. Kroppstemperaturen sjunker från cirka 36 till 8 °C, andningsfrekvensen är en till två gånger per minut och hjärtat slår ungefär fem till tio gånger per minut. Under vinterdvalan förlorar igelkotten mellan 17 och 26 procent av sin vikt. På sensommaren, då de vuxna individerna har byggt upp ett fettskikt för att överleva vinterhalvåret, kan den väga upp till 1 500 gram. För att överleva vintern måste djuret väga minst 500 gram innan vinterdvalan börjar. När lufttemperaturen är 15 °C vaknar igelkotten.

Min bokstav

Den första bokstav som ett barn brukar lära sig att känna igen är den bokstav som namnet börjar på = ”min bokstav”.

Placera ut barnens bokstäver i skogen och låt dem leta rätt på sin bokstav.

Lägg ut samma bokstäver på marken och be barnen ställa sig vid sin bokstav. Låt barnen säga sina namn och lyssna på ljudet av bokstäverna. Låter de namn som står vid samma bokstav lika i början? Vid vilken bokstav står det flest personer? Var står det ”färst” (minst antal)? Är det lika många någonstans? Hur många är det där osv.

Låt de som står vid respektive bokstav lägga samma bokstav med hjälp av naturmaterial på den stora bilden. Gå på vernissage och titta på varandras bokstäver.

Lägg jättestora bokstäver ”på frihand”. Spring längs bokstävernas linjer och känn formerna. Rita bokstäverna – stora och små – i sanden.

Naturbokstäver

Leta efter pinnar och annat naturmaterial som liknar bokstäver. Kan du hitta din bokstav? Samla bokstäverna och sätt upp dem ute på gården eller inomhus. Kan vi hitta hela alfabetet?

Bokstavslek

Tillverka en **spelplan** av ett stort papper och plastas eventuellt in den. Om den plastas in med blank plast kan du skriva på den med vattenlösliga tuschpennor och om du plastar in med matt plats kan du skriva på dem med blyerts och sedan torka av/sudda när ni vill ha nya bokstäver. Spelplanen ska ha 6 rutor med en bokstav i varje.

Använd en **tärning** med plastfickor på sidorna, där du kan stoppa i lappar med bokstäverna, eller någon annan tärning som du kan sätta tejp på sidorna på för att kunna rita dit bokstäverna. Du behöver också samma **bokstäver** utsågade i trä (ligger bra även i blåst – finns att köpa om man inte vill göra själv), utklippta i kartong eller inplastat papper eller skrivna på kartongbitar.

Bokstäverna läggs ut i terrängen på/vid föremål som börjar på respektive bokstav.

Turas om att slå tärningen. Ge er ut i terrängen och leta rätt på den bokstaven där. Bokstaven S ligger t.ex. på en sten. ”Men S varför ligger du här och latar dig?” ”Det hör ni väl, på en SSSSSSSSSSSSSSten ju!” Alla provar ljudet SSSSSSSSSSS. Sedan tar ni er tillbaka till spelplanen och lägger bokstaven på rätt plats på den. Slå tärningen på nytt osv.

För de yngsta handlar det om att känna igen bokstäverna och hitta lika och förstås prova att låta som de olika bokstäverna. För de äldre blir det en start på att lära sig att ljuda. Efter ett tag kan säkert barnen själva komma på var de olika bokstäverna ska placeras och vara med och förbereda leken för de yngre barnen.

Bokstävernas hus

Använd en alfabetsduk, där varje bokstav är ritad i varsin ruta. Placera ut samma bokstäver i terrängen. Berätta för barnen att ni ska hälsa på bokstäverna i deras hus. När ni kommer dit upptäcker ni att de inte är hemma. Var har de tagit vägen? Kan ni hitta dem och stoppa in dem i deras rum igen?

De äldre barnen kan istället fylla duken med olika natursaker som börjar på de olika bokstäverna t.ex. lägga en sten på S, ett löv på L osv – så att sakerna hittar ”sin bokstav”:

Boken Att leka och lära språk ute

Naturskoleföreningen håller på att ta fram en ny bok som inspiration för förskolepedagoger: *Att leka och lära språk ute*. Vi vet inte när den blir klar, men när den är på gång kan man se det på förlagets hemsida www.outdooteaching.com

Örebro naturskola kommer naturligtvis att bjuda in till kurs på samma tema när boken är klar.

Lycka till med språkandet!

önskar Malin och Birgitta på Örebro naturskola